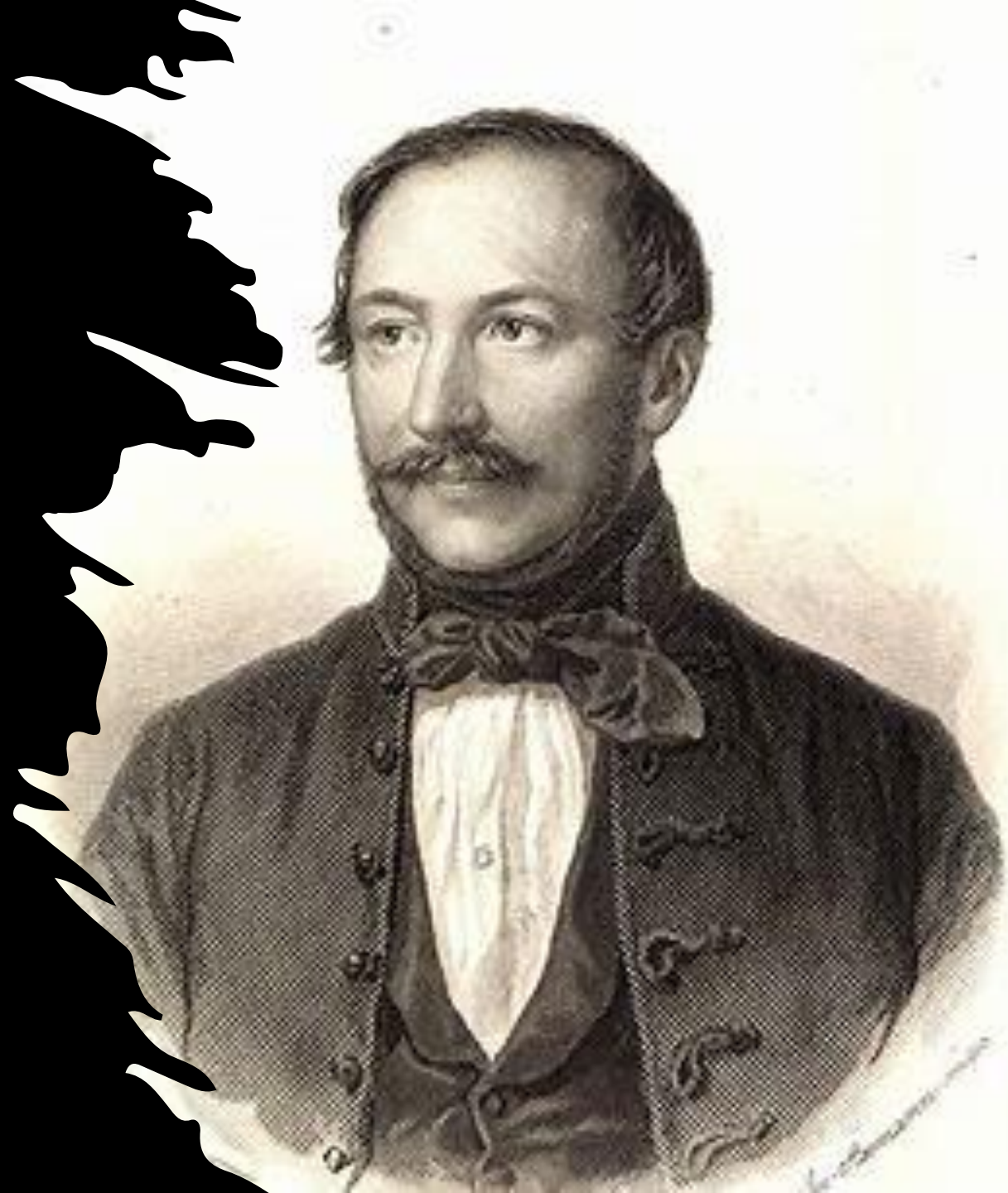

Vörösmarty Mihály

A vén cigány

Készítette: Ujlaki Tibor
Budapesti Fazekas Mihály Gyakorló
Általános Iskola és Gimnázium

Műfaj: rapszódia.

Verselés: jambikus tízes.

bordal

vers- és beszédhelyzet

önmegszólítás

/Fóti dal (1842), Keserű pohár (1843)/

A cím értelmezése:

muzsikus
archetípusa)

cigány

(a költő

ars poetica
(belső vita)

Mi a vers alapkérdése?

Mi a költő (a művészet) szerepe egy olyan korban, amelyben a vigasztalás lehetetlen, a vátesz szerep hiteltelen?

Keressük példákat különböző költői eszközökre (szóképek, alakzatok)!

Találunk-e az Előszóval párhuzamos, hasonló motívumokat?

Milyen művészetfelfogást tükröz ez a vers?

1-6. versszak: a költészetnek a világ kaotikus, artikulálatlan mivoltát kell tükröznie

látomásos képalkotás, tág asszociációk, hangképletek (zeneiség)

Az utolsó versszak felülírja: a költészet újabb lehetősége. fogalmazza meg. A költő feladata az elhallgatás, a csönddel való tiltakozás. A majdan bizonyosan eljövő béke és harmónia (a visszatérő istenek?) világában szólalhat meg újra. A refrén figura etymologicája nyomatékosító szerepben. Az ünnep itt az Előszóhoz képest a távoli jövőben valósul(hat) meg.

Olvasható-e nemzeti, illetve történelmi allegorézisként a vers?

- ✓ A 2. és 3. strófa 5. és 6. sora konkrét történelmi utalást tartalmaz.
- Ez az olvasat önmagában beszűkíti az értelmezés lehetőségeit.

Keressünk bibliai és mitologikus utalásokat a versben! Hogyan kontextualizálják ezek a verset, milyen jelentésrétegeket adnak hozzá?

Tóth Krisztina: A KORAVÉN CIGÁNY

borúdal

Dúlóutak hegeitől szabdalt
sötét bőrű, csapzott anyaföldem!
Ügyetlen plázákat tetováltál
lapockáidra, a kezed ökölben.
Mindig így volt e világi élet:
először fájt, de utána szép lett.
Húzd ki szemed, fogd össze hajad,
aztán indulj, nem baj, hogy szakad,
sarat öklend mind e pusztuló kert.
Húzzál, kislány, legalább pulóvert.

Hova lett a fiad? Hol a lányod?
A városban? Vagy a benzinkútnál?
Egyik csak tíz, másik tizenegy lesz,
tudom, utánuk mennél, ha tudnál,
de nem jutsz a megállóig mégse,
csak káromkodsz, mint a jég verése.
Fuss, ki tudja, meddig jár a busz,
este lesz, míg a műútra jutsz,
bámulhatsz a fényszórók szemébe,
lefeledhetsz, azt se veszik észre.
Hova lett a fiad, hol a lányod?

Dörömböltek hasad boltozatján,
és mi lett a szerelemből, látod,
minden mostból mindig lesz egy aztán.
Házadat is elkótyavetyélted,
tolószékre cserélted a pénzed,
húztál volna inkább új lapot,
mikor lesz, hogy őket láthatod,
mentél volna föl az égbe lakni!
Mikor jössz már rá, hogy rossz a pakli?

Szlalomozik a srác az autók közt,
bámulják a lehúzott ablakból,
fél szeme mindig a lehajtón van,
odagördül, ha valaki parkol.
Nagy-Magyarország a kocsira,
piros csíkos legyen vagy sima,
lesz még egyszer ünnep a világon!
Húzz el cigány, míg nem váglak szájon.
Eltelik a nap a kocsisorral.
Gyújts rá tesó, ne gondolj a gonddal.

Mi zokog, mint malom a pokolban?
Tarvágástól fogatlan az erdő,
fekszenek a fák hasra borulva,
nem lesz köztük egy se, ami megnő.
Görögj, hasáb, a víz ölbe' visz,
húzz magadra, cigány, földet is,
jégeső és vihar már ne verjen,
püffedt töltés, lóg az anyanyelvem.
Árok, padka tele vérrel, sárral,
ne gondolj már a világ bajával.

